

Ontwerp en realisatie van een uniek stadspark

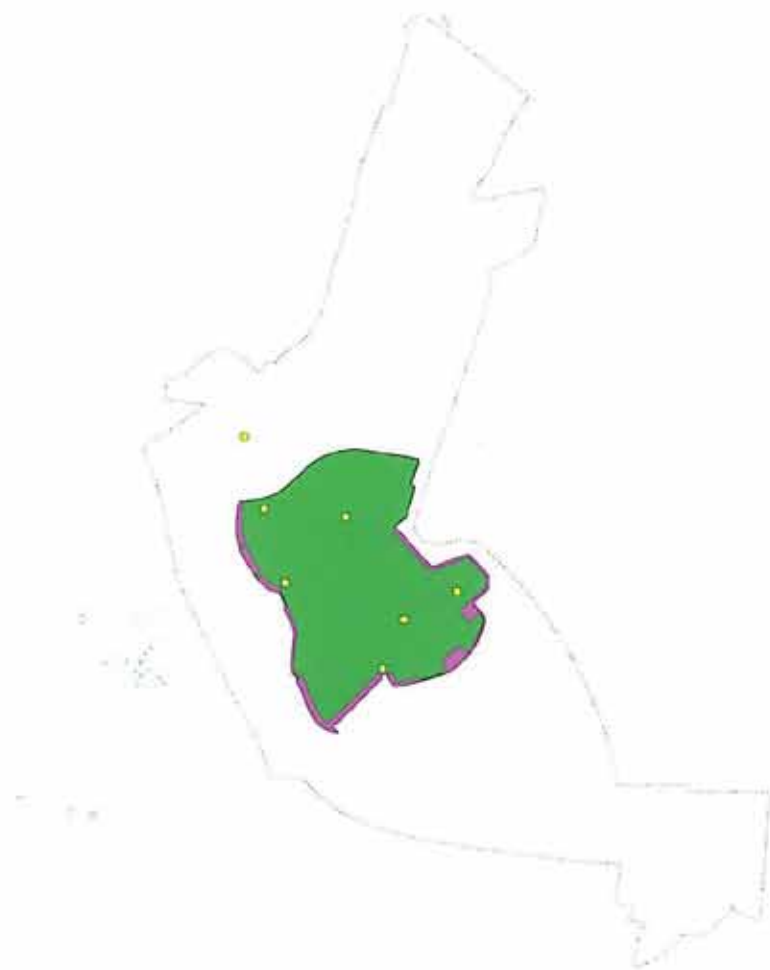
Leidsche Rijn Park

Mark Hendriks | Annemiek Simons

blauwdruk

De Binnenhof

Parkpergola
Beeldenpark

De Binnenhof is aangelegd als romantisch stadspark, met slingerpaden, bruggen, waterpartijen en veel bomen.

De Lelievijver in Binnenhof Oost.

De toegang tot het park vanaf de Alendoperweg loopt tussen bestaande bebouwing door.

Hier groeit het Leidsche Rijn Park - nog dertig jaar...

Kerkje in het buurtschap Alendorp, midden in De Binnenhof

Jarenlang hing er een groot spandoek op de hoek van de Utrechtseweg bij de parkeerplaats van het tuincentrum. 'Hier groeit het Leidsche Rijn Park' stond erop te lezen, boven een kleurige schets van De Binnenhof. Vanuit vogelperspectief toonde de plaat het volgroeide parkhart, met zijn bossen en Vikingrijn, met de beukenstrip en *grand canal*, met theehuis en uitkijktoren. Hoeveel passanten moeten niet betoverd zijn geraakt door het beeld van dit prachtige park in het centrum van hun nieuwbouwwijk? En hoeveel mensen moeten niet gedacht hebben: ik maak dat park in volle wasdom niet meer mee.

De Binnenhof is het onderdeel van het park en de wijk dat zich het langzaamst ontwikkelt. Het droombeeld van struinen door een bos van beuken, eiken en populieren, roeien op de Vikingrijn en schuilen onder de poorten van de Parkpergola, heeft misschien wel een mensenleven nodig om volledig werkelijkheid te worden.

Toch is het visioen van De Binnenhof deels al realiteit. De bomen van De Binnenhof-Oost groeien hard. De gevel van een oude tuinderswoning aan de Alendorperweg schemert door de bladeren. Een visser zit stil op de oever van de Ielievijver. Een bewoner schoffelt in zijn tuin. Nergens een teken, nergens de minste aanwijzing dat je in de grootste nieuwbouwwijk van Nederland bent.

De Binnenhof is het klassieke en romantische parkhart van Leidsche Rijn Park. Het 40 hectare grote gebied bestaat uit bospercelen met duizenden bomen, vijvers, ligweiden, bloementuinen, lanen en paden, een speeltuin en een theehuis. Dwars door De Binnenhof loopt de Alendorperweg, een oud agrarisch lint met een brink en een kerkje, met tuinders- en nieuwbouwwoningen, dierenweiden en boomgaarden. De dichte en besloten Binnenhof zal van de omgeving gescheiden worden door een 6 meter hoge Parkpergola.

Monumentale entree langs het *grand canal* met drie rijen platanen

---

Houten brug: uitwerking van één van de vijf brugtypen

Typisch detail van West B: een uil op een lantaarnpaal

Op papier volgt deze begrenzing van De Binnenhof de oude verkavelingsgrenzen en landschapspatronen. Maar tijdens de realisatie zijn pragmatische keuzes gemaakt. Zo hebben de verbreding van de ontsluitingsweg aan de noordwestkant en de verplaatsing van het tuincentrum de ligging van De Binnenhof medebepaald.

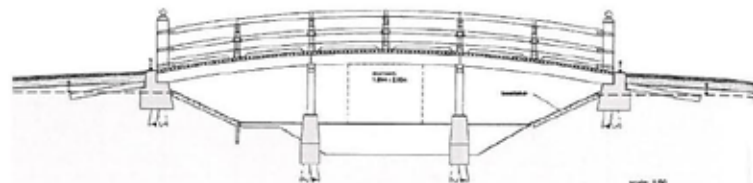
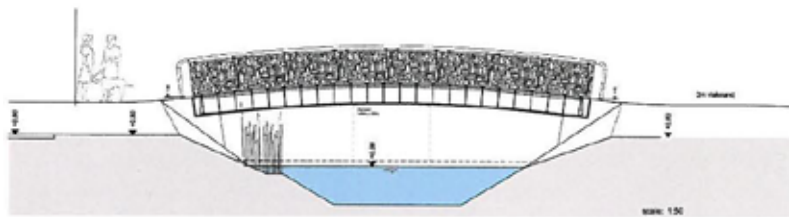
De inrichting van De Binnenhof is gebaseerd op het oude tuinderijenlandschap dat de ontwerpers van West 8 aantroffen. Het patroon van lanen, paden, bosvakken, randen en waterpartijen is gestoeld op de structuur van vletsloten. Over deze smalle vaarten brachten de

tuinders vroeger hun groenten en fruit naar de veiling aan de Croeselaan in Utrecht.

Ondanks het voorstel voort te borduren op het oude verkavelings- en slotenpatroon, riep het idee om in de polder een tweede Amelisweerd – het landgoed ten oosten van Utrecht – te maken verzet op. In een tijd waarin ontwerpers steeds meer het bestaande karakter van een gebied respecteren om een ontwerp identiteit te geven, is het bebossen van open tuinbouwgrond op zijn minst omstrede. Maar van de belangrijkste gebiedskarakteristieken – kassen en open weiden – was met de komst van Leidsche Rijn

---

Het toegangspad loopt uit in een ganzenvoet, een klassiek parklement.

al niet veel meer over. Bovendien, zoals de ontwerpers van West 8 zeiden: de vruchtbare grond van de oude oeverwal is om te zoenen, je kan haast niet anders dan bomen planten.

Ten noorden en ten zuiden van de Alendorperweg zijn drie delen te onderscheiden. Deze zijn vanaf het oude lint toegankelijk via paadjes tussen de huizen, kasjes en schuren. De Binnenhof-West tussen de Utrechtseweg in het noorden en de Vikingrijn in het zuiden heeft een formele inrichting. Vanaf de entree loopt het lange en strakke *grand canal* tot aan het water van de Vikingrijn. Hier, bij de entree heeft de bezoeker een fenomenaal zicht over het terrein. Daar loopt ook een laan met platanen het park in, die aan het eind in drieën splitst - in landschapsarchitectonische termen ganzenvoet genoemd. Aan de oever van de Vikingrijn komt een speeltuin met theehuis. Het ontwerp van dit theehuis is afgeleid van herontdekte tekeningen die architect Pierre Cuypers - bekend van het Centraal Station en het Rijksmuseum in Amsterdam - in de jaren dertig maakte voor een bierhuis dat nooit gebouwd is. Langs de Vikingrijn komt een *boardwalk*, voor wandelingen en het aanleggen van bootjes. Aan het water en op de slinger-

route zal een Japanse tuin komen. De bruggen op deze dwaalroute zijn een voorbode van de rododendron-tuin. Hier is een grote collectie van rododendrons en esdoorns geplant rond een kleine vijver.

Door de aanwezigheid van meer organische vormen - zoals de loop van de snipperpaden en de waterplas Gat van Serton - doet De Binnenhof-Oost aan de noordzijde van de Alendorperweg landschappelijk aan. De oevers van de verder strakke Ielievijver zijn weelderig en natuurlijk. Formeel en streng is de beukenstrip die van het noorden over de Alendorperweg doorloopt in De Binnenhof-Zuid. Via dit pad - geflankeerd door bosvakken van beuken - kan de bezoeker van het noordelijke deel van Het Lint doorsteken naar het zuidelijke parcours. Het meubilair - de bankjes, verlichting, prullenbakken en de vijf typen bruggen - is in het ontwerp als één familie opgevat. Als herkenbare blikvanger zit op de kappen van enkele lantaarns steeds hetzelfde uitje. In sommige bruggen is het motief van het madeliefje - zoals ook op Het Lint - verwerkt.

De meubilering en de bruggen zijn opgevat als één familie.

Plankaart van De Binnenhof met in het zuid-oosten de brede beukenstrip en de Ielievijver, en in het noordwesten het *grand canal*.

Ontwerp van de beroemde architect Pierre Cuyvers (1827-1921) voor een biertal aan de Amsterdams plein (niet uitgevoerd, ongedateerd)

Het ontwerp van West B (2006) voor het IJeshuis is gebaseerd op dat van Pierre Cuyvers

Volgende pagina's: De oude fruitbomen zijn behouden in het westelijke deel van De Binnenhof.

